

редбачає викладення питань, що мають значення для всіх інститутів і підгалузей медичного права. Зокрема, йдеться про:

- предмет, метод та систему медичного права України;
- організацію охорони здоров'я населення України;
- права людини в області охорони здоров'я, права пацієнтів та основні способи їх захисту ;
- інформовану добровільну згоду на медичне втручання тощо.

У свою чергу, особлива частина медичного права включає низку інститутів, кожен з яких присвячений регулюванню певного різновиду суспільних відносин. До таких відносяться:

- правове забезпечення медичної діяльності у сфері планування сім'ї і регулюванню репродуктивної функції людини;
- правова регламентація медичних експертиз;
- правове регулювання трансплантації органів і тканин людини;
- юридичні аспекти надання психіатричної допомоги;
- дефекти надання медичної допомоги: юридична кваліфікація тощо.

Таким чином, як видається, введення самостійної навчальної дисципліни під назвою „Медичне право України” для студентів юридичних вищих навчальних закладів є своєчасним. Приєднання України до Болонського процесу обумовлює необхідність відповідної модернізації вищої освіти з метою підвищення якості навчання.

В.І.Кочубей,

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка

БОЛОНСЬКА МОДЕЛЬ І ТРАДИЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ

«Болонський процес» отримав свою назву після підписання міністрами 29 європейських країн 19 червня 1999 р. Болонської декларації про створення єдиного європейського простору вищої освіти. Україна, приєднавшись у 2005 р. до цього процесу, стала на шлях зближення позицій європейських країн не тільки в галузі освіти, а й культури в цілому.

Починаючи з 2004 року Україна активно запроваджує її положення у реформуванні вищої освіти. Це стосується в першу чергу введення двохступеневої освіти (бакалавр + магістр), кредитно-модульної системи навчання та кредитної системи оцінювання обсягу знань, модернізації фінансування освітньої галузі, державної підтримки якості освіти, посилення вимог до ліцензування ВНЗ та забезпечення якісної

підготовки фахівців. Ці зміни є об'єктивною потребою для України, щоб уникнути ізоляції і відставання від європейського процесу, забезпечити сумісний розвиток освіти і науки.

На шляху до європейського простору освіти постає низка питань, пов'язаних з певними вітчизняними традиціями, які слід зберегти під тиском глобалізаційних процесів, оскільки за вимогами Болонської декларації Україна має змінити не тільки форму, а й зміст навчання, що може мати негативні наслідки для системи вищої освіти України.

Реформування вищої освіти до 2010 року згідно з головними вимогами Болонського процесу ще не означає, що Україна повністю готова забезпечити їх виконання. Запроваджуючи кредитно-модульну систему організації навчального процесу, необхідно не декларативно, а реально створити умови для нелінійної траєкторії навчання студентів і курсів за вибором і зберегти фундаментальність української вищої освіти. Перетворення мають бути спрямовані на розвиток і набуття нових якісних ознак, а не на втрату кращих національних традицій, не призводити до руйнування вітчизняної системи освіти.

Перехід до нової моделі вищої освіти пов'язаний з потребами її вдосконалення, розробкою інноваційних методів та запровадженням їх у навчальний процес, розширенням можливостей здобуття вищої освіти та забезпеченням неперервної освіти протягом усього життя.

Реформування української системи вищої освіти може розглядатися у таких площинах: по-перше, навчати студента не тому, що було, а тому, що чекає на нього в майбутньому, а це вимагає перебудови навчального процесу і нового типу викладача вищої школи; по-друге, збереження фундаментальності знань студентів при розробці навчальних програм, які мають відповідати потребам ринку праці; по-третє, виважений перехід на кредитно-модульну систему навчання як умова підвищення якості вищої освіти; по-четверте, здобуття українськими студентами дипломів відповідного рівня в європейських країнах як першою умовою удосконалення навчання іноземної мови.

Отже, реформування вищої освіти України має бути зорієнтоване на розвиток якості освіти на тлі вітчизняних традицій з урахуванням кращих світових досягнень. До того ж має бути продуманим кожний крок на всіх рівнях навчання і майбутньої діяльності випускників вищої школи.